

Дел. бр.: 130/2016.
Датум: 07.04.2016.

**ИЗВЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ
ПОКРАЈИНСКОГ
ЗАВОДА ЗА РАВНОПРАВНОСТ ПОЛОВА
ЗА 2015. ГОДИНУ**

САДРЖАЈ:

<u>I УВОДНИ ДЕО.....</u>	<u>3</u>
<u>II РЕАЛИЗОВАНИ ПРОГРАМИ И АКТИВНОСТИ.....</u>	<u>5</u>
<u>III ВИДЉИВОСТ ПРОГРАМА.....</u>	<u>16</u>
<u>IV ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ.....</u>	<u>17</u>
<u>V ЗАВРШНИ РАЧУН.....</u>	<u>21</u>
<u>ЗА ПЕРИОД ОД 01.01-31.12.2015. ГОДИНЕ.....</u>	<u>21</u>

I УВОДНИ ДЕО

Завод за равноправност полова је покрајинска институција основана одлуком Скупштине Аутономне Покрајине Војводине 2004. године у циљу спровођења начела равноправности полова, унапређења политике једнаких могућности, развоја стручног рада и праћења стања у области родне равноправности у АП Војводини, а у складу са ратификованим и потврђеним међународним уговорима и конвенцијама. Основни извор прихода утврђен је на основу Покрајинске скупштинске одлуке о буџету Аутономне Покрајине Војводине за 2015. годину усвојене 23.12.2014. године («Сл. лист АПВ», број 53/2014) и Покрајинских скупштинских одлука о ребалансу буџету Аутономне Покрајине Војводине усвојених 07.07.2015. и 07.10.2015. године («Сл. лист АПВ», број 29/2015, 42/2015) на позицији осталих дотација и трансфера.

Делатност Завода је одређена чланом 5 Одлуке о оснивању Покрајинског завода за равноправност полова («Службени лист АП Војводине», број 14/2004).

Завод има својство правног лица, са правима, обавезама и одговорностима утврђеним законом, овом Одлуком и статутом.

Завод послује као установа, у складу са прописима о јавним службама.

Завод може у складу са Статутом обављати и друге делатности за које је регистрован, уз сагласност Скупштине Аутономне Покрајине Војводине.

Завод може образовати радна тела ради обављања појединих послова из своје надлежности у складу са прописима (радне групе, комисије и др.). За обављање појединих стручних послова из своје надлежности Завод може ангажовати друга правна и физичка лица.

Завод активно учествује у спровођењу политике покрајинског органа надлежног за област равноправности полова.

Завод је основан као стручно тело у циљу ефикаснијег спровођења мониторинга у области родне равноправности и стварања препорука за интеграцију родне перспективе у све политике, мере, акције и програме које покрајинска влада доноси и спроводи.

Органи управљања Завода су: директор/ка, Управни одбор и Надзорни одбор које именује Скупштина АП Војводине на период од четири године.

На седници Скупштине АП Војводине одржане 15.05.2007. године за директорку Завода именована је Весна Шијачки, професорка књижевности из Руме.

На седници Скупштине АП Војводине одржаној 7.07.2015. године, донета је Одлука о именовању директорке Покрајинског завода за равноправност полова и тада је Весни Шијачки почео да тече трећи мандат директорке Завода.

Управни одбор Завода има осам чланова/ица, а Надзорни одбор три члана/ице.

Управни одбор:

Председница:

Ана Патаки, социолошкиња

Чланови/ице:

Слободанка Марков, социолошкиња

Марија Гајицки, проф. књижевности и директорка НВО „Војвођанка-регионална иницијатива“

Марија Богданов, студенткиња менаџмента

Едвина Ердеди, дипломирана правница

Снежана Бајчета, апсолвенткиња Факултета за пословне студије

Катарина Крајновић, проф. српског језика и књижевности
Маријана Родић, мастер менаџерка у туризму

Надзорни одбор:

Председник:

Марко Мирковић, дипломирани менаџер

Чланице:

Каролина Шајти, учитељица

Владислава Игић, дипломирана правница

II РЕАЛИЗОВАНИ ПРОГРАМИ И АКТИВНОСТИ

Програмска активност: Истраживачке, едукативне, промотивне и подстицајне активности у области равноправности полова

1. ИСТРАЖИВАЧКЕ АКТИВНОСТИ

1.1. Публиковање истраживачких резултата и других радова о родној равноправности

Основна делатност Завода за равноправност полова је издавачка делатност као трајно сведочанство о историји и искуствима женског активизма, резултатима и знањима који су произвели прогресивне мере и политике за унапређење једнаких могућности. Издавачка делатност Завода обухвата пет едиција стручне литературе и промоцију стручњака и стручњакиња у области родне равноправности. Циљ издавачке делатности Завода је попуњавање традиционалне празнине у образовању жена и фонда литературе, као и афирмисање значајних достигнућа и доприноса жена у најразличитијим областима живота.

Публикације из издавачке делатности Завода намењене су академској заједници, стручној и широј јавности, родним локалним механизмима, невладиним женским и другим организацијама, новинарима и новинаркама, образовним институцијама (школама и факултетима), установама културе, локалној заједници и другима.

Завод за равноправност полова је од свог оснивања до данас, самостално или у суиздаваштву, објавио 28 публикација, а у 2015. години објављене су 3 публикације у оквиру три едиције.

У едицији посвећеној докторским и мастер радовима на тему равноправности полова, чији циљ је афирмација стручњака и стручњакиња који се баве родним политикама, објављене су две публикације:

а) Мастер рад Анкице Драгин, Животна прича као метод бележења родних аспеката историје жена: Мађарица са Телера

Књига је настала као део истраживања у оквиру пројекта прикупљања и публиковања животних прича жена из мањинских заједница на подручју Војводине и представља значајан и вредан допринос овом истраживању. Животна прича Мађарице с Телера сагледава се и истражује с феминистичког становишта као сведочење о женском животу у мушком свету. Значајну методолошку иновацију са становишта целине пројекта и драгоцен допринос студији Анкице Драгин представља увођење етнографског метода, којим се истражују културолошке особености и, нарочито, метода лингвистичке антропологије, којим се истражује „женски идиолект кроз призму друштва и традиције“.

б) Докторски рад Славице Денић, РОДНИ ИДЕНТИТЕТИ И ИНТЕРКУЛТУРАЛНОСТ: Критичка анализа афирмативних мера на високошколским институцијама у Србији: 2000-2013. године.

Ауторка се у овом раду бави питањем *рода* односно у којој мери је род релевантан за примену афирмативних акција за упис ромских ученика и ученица у средње школе, на факултете и високообразовне установе. Афирмативне мере се у Србији примењују више од једне деценије. Она истиче да је механизам афирмативних мера у образовању несумњиво допринео

укључивању Рома и Ромкиња у рад институција у Србији у протеклих десет година, али закључује да је неопходно њихово детаљније уређење, као и подаци о томе да ли је род релевантна категорија тих механизма. Истраживање о ефектима афирмативних мера драгоцено је управо за креирање будућих нових или иновирање постојећих.

в) У оквиру едиције која сведочи о присуству жена савременица на друштвеној и уметничкој сцени, али и кроз историју цивилизације објављен је рад **др Марине Благојевић Хјусон „СУТРА ЈЕ БИЛО ЈУЧЕ: прилог друштвеној историји жена у другој половини 20. века у Југославији“**. Ова књига је прилог друштвеној историји жена које су живеле у социјалистичкој Југославији, и то пре свега образованих жена, односно стручњакиња. Ауторка реинтерпретира, из садашње перспективе, некадашње социолошко и демографско истраживање “друштвеног положаја професионално успешних жена у Југославији.

Избор публикација за објављивање спроведен је на основу расписаног Конкурса и мишљења Савета за издавачку делатност Завода за равноправност полова.

Средства опредељена за издавачку делатност обухватила су трошкове дизајна и ликовног опремања публикација, трошкове лектуре, прелома, штампе, каталогског записа и идентификације публикација.

Укупна средства: 344.782,00 динара

На Универзитету у Новом Саду промовисане су две књиге у издању Завода, објављене 2014. године:

1. „Вантелесна оплодња: родне и друштвене контроверзе“, ауторке мр Ксенија Кричковић Пеле (промоција одржана 07. фебруара 2015) и
2. „Терминологија родне равноправности у енглеском, српском и мађарском језику: упоредна критичка анализа“, ауторке мр Марина Илеш, (промоција одржана 5. јуна 2015.)

У оквиру издавачке делатности Завода, остварена је сарадња са дистрибутивним центром „ДАТА Статус“ који се бави издаваштвом стручне литературе. Као један од водећих регионалних издавача стручне литературе у области медицине, фармације, стоматологије, спорта, економије, менаџмента и друге стручне литературе, у њиховом богатом портфолију налази се више од 200 наслова најпознатијих светских издавача и аутора који су преведени на српски језик, као и еминентних домаћих стручњака и стручњакиња. За потребе Народне библиотеке Србије, са којом имају сарадњу, на захтев им је достављено 5 наслова књига издатих у последњих пет година (укупно 10 примерака) из Заводове издавачке продукције.

У сарадњи са Покрајинским секретаријатом за културу и јавно информисање, Завод за равноправност полова учествовао је на 21. Међународном салону књига у Новом Саду (у периоду 18-25. април 2015) и представио шест издања у оквиру своје издавачке продукције за период 2012-2014. Салон књига окупља ствараоце из области књижевности, издаваштва, образовања и медија. Промовише нова издања белетристике, популарне, стручне и научне литературе, приручнике, уџбенике, издања за учење страних језика и дечју литературу.

1.2. Ефикасније информисање жена о феномену насиља

Опис програма: Завод за равноправност полова је као један од носилаца специјализованих мера подршке у оквиру „Програма за заштиту жена од насиља у породици и у партнерским односима у АП Војводини за период 2015-2020“, усмерио своје активности на бољу информисаност јавности о проблему насиља над женама, и на повећање нивоа знања и разумевања маргинализованих група жена о надлежним установама, организацијама и механизмима заштите.

Програм „Ефикасније информисање жена о феномену насиља“ спроведен је путем обука за представнике/це локалних медијских кућа са територије Војводине (са акцентом на оне који се

финансирају из буџета), са намером да реализују тематске емисије и медијске активности којима се подиже ниво јавне свести о распрострањености, узроцима и последицама насиља; да се маргинализоване групе жена информису о начинима реаговања у случајевима када се доживи или уочи насиље, као и о расположивим мерама за спречавање дела насиља. Обука је подстакла локалне медије да активно и континуирано подржавају кампање против насиља и да извештавају о превентивним активностима које спроводе органи и организације на територији АП Војводине и Републике Србије.

Циљ програма: Циљ програма је допринос унапређењу професионалних стандарда у извештавању о насиљу према женама и насиљу у породици у локалним/регионалним штампаним, електронским и новим медијама на територији Војводине. Такође, намера је усмерена на сензибилисање и оспособљавање уредника/ца и новинара/ки штампаних, електронских и нових медија у Војводини за родно осетљиво медијско извештавање.

Активности су допринеле развијању модела комуникације између медија, институција и организација цивилног друштва са фокусом на сузбијање насиља и подршци жртвама. Посебна пажња у осмишљавању активности била је посвећена извештавању о родно заснованом насиљу и положају жена из вишеструко дискриминисаних група.

Садржаји који су укључени у активности утемељени су на анализи медијских садржаја спроведених последњих година у нашој земљи, а који показују да, нажалост, ни штампани ни електронски медији не поштују етичке принципе и професионалне стандарде у извештавању о темама које се тичу економског и социјалног положаја жена, (не)равноправности, дискриминације и родно заснованог насиља.

Реализација активности: Активност је реализована у сарадњи са Центром за подршку женама као имплементационим партнером, који дуги низ година креира и спроводи програме намењене медијима и медијским радницима/цама са жељом да понуди она знања која недостају у наставним програмима медијских студија.

Активност „Ефикасније информисање жена о феномену насиља“ обухватила је дводневни семинар за 15 новинара/ки и уредника/ца војвођанских медија који/које су се пријавиле/и за обуке (Радио-телевизија Војводина, портал Кикиндске новине, портал Аутономија, недељник Кикиндске, портал МојВећеј.rs, портал mojnovisad.com, русинска редакција РТВ-а, М новине из Сремске Митровице, портал VršacMOJKRAJ.rs, Radio Active из Бечеја).

Припремне активности реализоване су током јуна, јула и августа месеца 2015. године. Припремљена је база медија и мејлинг листа потенцијалних учесника/ца, креирано је позивно писмо и пријавни формулар и кроз два круга обавештавања (мејловима и телефонским позивањем) анимирани су будући учесници/це активности.

За предавачице су ангажоване угледне новинарке и медијске едукаторке Тамара Скрозза, Сандра Мандић, др Зорица Мршевић, Марија Срдих и Смиљана Милинков.

Припремљени програм дводневног семинара обухватио је следеће теме и садржаје:

- Женска људска права и родна равноправност (концепт, правни и институционални оквир, стање родне равноправности у Србији);
- Истине и заблуде о родној равноправности (родни стереотипи, предрасуде, родне улоге, родни режими);
- Увод у проблем - насиље над женама и насиље у породици (Разумевање појма, Облици родно заснованог насиља - физичко, психичко, економско, сексуално и институционално, Фактори који утичу на степен изложености жена насиљу: вишеструко дискриминисане групе и насиље, Однос жртва - насилник);
- Институционални одговор и заштита жртва: међународни и домаћи документи и актуелне праксе
- Извештавање о насиљу према женама и насиљу у породици (Родно сензитивно извештавање и примена професионалних стандарда у извештавању)
- Анализа примера добре и лоше праксе извештавања о насиљу према женама и насиљу у породици; Препреке и изазови медијског извештавања о насиљу.

Примењена методологија: У едукацији су примењени принципи радионичарског рада. Доминирао је интерактивни приступ и практична примена стечених знања. Едукација је обухватила: теоријске импугне, анализу медијских садржаја који у фокусу имају родно засновано насиље, групни рад (вежбе), дискусије, практична упутства за припрему медијских садржаја (радио и тв пакета, интервјуа, репортажа, истраживачких текстова и сл). Семинар је реализован 11. и 12. септембра 2015. године на имању „Фантаст“ (поред Бечеја). На истом месту организовани су рад, смештај и исхрана. Као радни материјал кориштени су текстови о насиљу, хендаути предавачица и тренерица, приручници на ову тему, као и PowerPoint презентације припремљене посебно за ову прилику. На крају дводневног рада учесници/це су попунили/ле евалуационе упитника у којима су исказали своје импресије, оцене садржаја и начина извођења семинара, као и мотивисаност за наставак рада и препоруке за побољшања програма у будућности.

Резултат програма: 15 представника/ца локалних и регионалних медијских кућа са територије АПВ унапредило је своје професионалне стандарде у извештавању о насиљу према женама и насиљу у породици. Учесници/це семинара сензибилисани су за родно осетљиво медијско извештавање.

Опште оцене семинара су веома високе. Сви учесници су одговорили да су њихова очекивања од семинара у потпуности испуњена. 91,6% учесника/ца је изјавило да су им информације које су добили/е на семинару веома корисне за њихов даљи рад. Као препоруку за даљи рад су навели: „...Организовати сусрете новинара/ки са људима из институција, док се не навикну на сарадњу.“

Тренерски тим оценио је групу као надпросечно информисану, отворену за нове приступе у извештавању и врло мотивисану, како за рад током семинара, тако и за будуће активности.

По завршетку семинара пројектни тим наставио је комуникацију са учесницима/цама и мотивисао их да, према послатом упутству, представе своје идеје за медијске садржаје које би желели да припреме у својим редакцијама.

Почетком октобра 2015. учесници су доставили седам предсинописа. У зависности од тога да ли су предлози у вези са израдом садржаја у штампаним медијима, на радију, телевизији или на неком од информативних портала (Веб страница), повратне информације давале су Смиљана Милинков (за радио), Сандра Мандић (за телевизију) и Тамара Скрозза (за штампане медије и портале).

Наставак активности обухвата консултације и практични рад на изради и објављивању медијских садржаја за будуће кампање „16 дана активизма против насиља над женама“ као и за реализацију Конкурса Завода за равноправност полова за израду медијских прилога о родно заснованом насиљу.

Трошкови програма: Активност је реализована путем ЈНМВ - услуга обуке у износу од **276.000,00 динара**

2. ЕДУКАТИВНЕ АКТИВНОСТИ

2.1. Обуке за стандардизацију и сертификацију производа жена

У оквиру едукативних активности Завода, путем јавне набавке, реализован је програм „Обуке за стандардизацију и сертификацију производа жена“.

Циљ: Циљ обука је унапређење предузетничких вештина сеоских жена и мотивација да активно учествују на тржишту. Кроз обуку за стандардизацију и сертификацију производа жена, неопходних за излазак на легално тржиште, указано је на значај добијања НАССР¹

¹ НАССР (Hazard Analysis and Critical Control Points) је систем управљања у коме се безбедност хране разматра кроз анализу и контролу биолошких, хемијских и физичких опасности (хазарда) од улазних

сертификата и могућности које овај сертификат пружа, као и на који начин предузетнице могу да послују када добију овај сертификат. Обука је пружила све информације о томе на који начин се долази до овог сертификата и који услови и стандарди морају бити испуњени.

Методологија рада: Начин рада је обухватао две компоненте: предавање и дискусију, односно интеракцију са учесницима обуке уз дискусију на тему и конкретне случајеве. Овај начин рада омогућио је учесницама прилику да стекну теоријска и практична знања, затим да науче које су им вештине потребне за успешно обављање посла и како да примене НАССР систем при конзервирању воћа и поврћа.

Обуку је водио стручни тим предавачица Јела Петровић (инспекторка за органску производњу) и Марија Вујаковић (директорка Информативног центра за пословну стандардизацију и сертификацију).

Опис: Обука је била намењена женским удружењима и организацијама које се налазе на територији Војводине, а при том се баве прехранбеном делатношћу или производњом и прерадом воћа и поврћа. Пре почетка семинара, заинтересоване учеснице обуке биле су позване да се према интересовању и потребама, одреде за једну од предвиђених тема.

1. НАССР system прилагођен сеоским газдинствима и домаћинствима.
2. Традиционална производња и конзервирање воћа и поврћа
3. Директни маркетинг – ИЗ МОГ ШПАЈЗА ДИРЕКТНО У СВЕТ
4. Обука за сертификацију органске производње

Кроз обуку за стандардизацију и сертификацију производа жена указано је на значај добијања НАССР сертификата и могућностима које им пружа овај сертификат у пословању.

Резултат програма: Програм је реализован у сарадњи са Информативним центром за пословну стандардизацију и сертификацију (БСЦ). Организоване су четири једнодневне обуке едукативног карактера 07. и 09. јула, односно 16. и 17. септембра 2015. године.

У обукама је учествовало **(80) жена** из 21 удружења жена из Војводине.

Полазнице обука подигле су ниво знања и унапредиле сопствене предузетничке вештине али и мотивацију удружења у којима учествују. Упознале су нову институцију (БСЦ) и отвориле комуникацију са њима за све будуће потребне информације и консултације. Такође су се међусобно боље упознале у интерактивној сесији и тако отвориле могућност за будућу сарадњу.

Вредност програма: Активност је реализована путем ЈНМВ – услуга обуке у износу од 395.000,00 динара.

2.2. Обука жена путем «Отворених школа едукације» у области органске производње

Увод: Обука жена путем „Отворених школа едукације“ у области органске производње започела је консултативним, саветодавним и едукативним састанцима између представница Завода, Центра за органску производњу из Селенче и удружења жена која су се пријавиле на Конкурс. Прва радионица одржана је 16. јуна 2015. у Селенчи у Центру за органску производњу. Ова радионица је насловљена као „Менторство као алат за оснаживање жена корисница фарм инкубатора“. Радионица је у првом делу обухватила теоријске презентације о значају органске производње у савременој производњи хране, алатима за развој женског предузетништва у области органске производње и примерима добре праксе, а у другом - обуке на отвореним пољима. У току целодневне обуке и припрема за отворене школе едукације 26 жена је посетило и упознало се са радом „Фарм инкубатора органске производње“, као првим Инкубатором ове врсте у региону Балкана. Друга фаза активности обухватила је посете стручних тимова Завода за равноправност полова и Центра за органску производњу, Отвореним школама органске производње током јула и августа 2015. године. Ове посете су имале саветодавни и консултантски карактер, прилагођен специфично за сваку школу, односно културу која се узгаја у пластеницима или на отвореним пољима.

сировина, руковања, производње, дистрибуције и конзумирања крајњег производа. НАССР је систем за идентификацију, оцењивање и контролу опасности од значаја за безбедност хране.

Опис: Програм је реализован путем „Јавног конкурса за доделу бесповратних средстава удружењима жена на територији АП Војводине за финансирање предузетничких иницијатива у области органске производње“.

Конкурс је конципиран у контексту вишегодишњег, континуираног рада Завода на унапређењу предузетничких капацитета сеоских жена. Након успешних обука у области информатичког описмењавања, развијања занатских вештина, геронто праксе, и других конкретних предузетничких особина, последње три године биле су посвећене повећању нивоа знања у области органске пољопривредне производње. Трибине и обуке похађало је око 2000 жена, међу њима нешто више од 100 мушкараца. Имајући у виду да се жене одувек успешно баве баштованством, да су прихватиле принципе органске производње као део бриге о квалитетној исхрани својих породица, а ценећи велико интересовање за обуке и будућу примену стечених знања, Завод је креирао овај Конкурс. Средства за реализацију овог програма додељена су регистрованим женским организацијама и другим удружењима грађана на територији АП Војводине која су учествовала у програму „Органска храна - шанса за све“ 2013. године.

Циљ конкурса: Подстицање жена за интензивније укључивање у производњу органске хране и развој мултифункционалне органске производње као могући агротуристички потенцијал у Војводини. Додатни циљ је био подстицање жена за удруживањем тј. стварања модела економског оснаживања и унапређење њихових предузетничких вештина, као и мотивација да активније учествују на тржишту.

Средства су додељена по пројектима за **8 удружења и организација:**

1. *Клуб жена Бело Блато за пројекат „Органска производња - шанса за Белоблаћанке“*
2. *Удружење жена "Удахни живот" из Станишића за пројекат „Формирање војвођанске баште“*
3. *Организација „Центар за органску производњу“ из Селенче за пројекат „Менторство као алат за оснаживање жена корисница фарм инкубатора“*
4. *Удружење жена „Ферониа“ из Бездана за пројекат „Живот у складу са природом - успешна жена на селу“*
5. *Удружење произвођача и љубитеља органске хране „Витас“ из Руме за пројекат „Органске фарме у функцији развоја предузетничких вештина код сеоских жена“*
6. *Удружење жена „Ружа црвена“ из Апатина за пројекат „Био башта у природи и пластеницима“*
7. *Фондација „Корпа са миразима“ из Торка за пројекат „Мултифункционална пољопривреда као могућност за економско оснаживање жена са села“*
8. *Удружење жена „Вишња“ из Гргуреваца за пројекат „Вишње за Вишњу“*

Резултат конкурса: Конкурс је реализован у периоду од јуна до децембра 2015. године. Пројектне иницијативе су обухватиле веома широк спектар теоријских и практичних знања: менторску подршку, трибине, обуке, едукације (производња органског воћа), формирање башти, радионице за унапређење пословних вештина и пласмана производа, као и ширење економске свести за унапређење економског развоја и просперитета, посебно села.

Презентовани су примери добре праксе образованих жена које су напустиле град и са својим породицама успешно започеле живот у руралној средини. Оне примењују еколошки приступ у начину живота, поседују био баште и обликују здраво окружење за живот.

Теоријска и практична знања реализована су веома одговорно и професионално у сарадњи са стручњакињама и стручњацима из области органске пољопривреде, еколошког и руралног развоја.

Најважнији резултат је што су сеоска удружења жена реализовала пројектне активности по принципу малих *Отворених школа* органске пољопривредне производње на својим огледним пољима, воћњацима, пластеницима и био баштама, преносећи теоријска и практична знања чланицама других удружења, мештанима/кама и девојчицама и дечама основношколског узраста. То значи да можемо да констатујемо да у Војводини, након реализације овог

Конкурса, имамо формираних 7 малих центара у војвођанским селима која воде сеоска удружења жена са идејом да сертификую производе. Ове центре видимо као могуће носиоце органске пољопривредне производње у наредним годинама.

Све активности удружења промовисане су у локалним медијима, штампи, интернет порталима и специјализованим ТВ емисијама које се баве пољопривредом.

Број учесника/ца у програму: 235 (211 жена и 24 мушкараца).

Трошкови обука: Активност је реализована путем ЈНМВ - 396.000,00 динара

Трошкови по конкурсу: 2.000.000,00 динара (буџетска средства - 970.100,00 динара; преостала рефундирана средства од донације ИПА - 1.029.900,00 динара)

2.3. Родни локални механизми

Опис: Механизми за равноправност полова на локалном нивоу имају изузетно важну улогу због могућности непосредног утицаја на реформе у локалним самоуправама и јачања политике једнаких могућности. Завод за равноправност полова континуирано од 2006. године кроз различите програме подстиче имплементацију принципа родне равноправности у институције и установе у Војводини и пружа подршку оснивању и раду механизма за родну равноправност на локалном нивоу.

Едукативни програм «Родни локални механизми» у 2015. реализован је путем активности **„Израда и увођење модела родно осетљивог буџета за локалне самоуправе“** и био је усмерен на подизање капацитета локалних родних механизма за буџетирање женског предузетништва. У години када се уводи програмско буџетирање, права је прилика и за увођење родног буџетирања. Обуке су обухватиле фонд знања усмерен на анализу и припрему локалног програмског буџета из родне перспективе, по окрузима на територији АП Војводине.

Програмска активност спроведена је у сарадњи са Центром за подршку женама као имплементационим партнером, који од 2004. године креира и спроводи програме у области родне равноправности са жељом да унапреди примену принципа родне равноправности у институцијама система.

Обуке је водио тим састављен од стручњака/иња за ову тему и запослених у надлежним покрајинским секретаријатима и установама.

Циљ:

Ова активност је имала за циљ да интензивира знање и укључи доносиоце одлука, запослене у локалним администрацијама (одељења за буџет и финансије), локалне родне механизме и женске локалне одборничке мреже у 7 округа на територији АП Војводине, у креирање родно-осетљивих програма и расподелу буџетских средстава у њиховим локалним заједницама.

Обука је имала за циљ да кроз едукацију запослених и других учесника/ца семинара скрене пажњу на важност транспарентности локалних буџета са аспекта родне равноправности и омогући увођење родне равноправности у политике, мере и активности у јавним органима на локалном нивоу, оптимизацију трошкова у јавним финансијама на локалном нивоу, као и остваривању стања у којем ће порески приходи и расходи узимати у обзир потребе очекивања и мушкараца и жена у локалној заједници.

Реализација активности: Тренинг о родно одговорном буџетирању припремљен је и спроведен са циљем да се општинама и градовима у Војводини олакша увођење родно одговорног буџетирања у креирање, реализацију и праћење буџетских програма. Оваква обука била је потребна и због преласка са линијског на програмско буџетирање, у оквиру којег министарство надлежно за финансије уводи родно одговорно буџетирање - на нивоу циљева и индикатора. Обука је посредно била и подршка локалним телима за родну равноравност, са којима Завод за равноправност полова самостално, а и у сарадњи са Центром за подршку женама, интензивно ради од 2006. године.

Родно одговорно буџетирање превазилази мандат и капацитете локалних тела за родну равноправност и због тога су на тренингу учествовали и представници/е одељења за финансије и других органа јединица локалне самоуправе, како би се иницирало формирање неформалних тимова за родно одговорне иницијативе у буџету.

Едукација обухватила: теоријске импугне, анализу примера финансирања из различитих области, групни рад (вежбе), дискусије, практична упутства за припрему родних иницијатива. Као радни материјал кориштени су хандоути тренера, приручници на ову тему, примери буџета градова/општина, као и PowerPoint презентације припремљене посебно за ову обуку.

Резултати програма:

У периоду од јуна до новембра 2015. године реализовано је укупно **4 тренинга**.

- Први тренинг је реализован на Анђелу (Хотел Цептор), за општине/градове са територије Средњебачког управног округа, 29.06.2015. На овом тренингу је учествовало **20 учесника/ца** из 7 општина/градова (Бечеј, Нови Сад, Жабаљ, Бачки Петровац, Врбас, Сремски Карловци и Бачка Паланка).
- Други тренинг је одржан на Салашу Ђорђевић, на Палићу, 01.07.2015. године, за општине/градове са територије Севернобачког управног округа. Присутствовало је **17 учесника/ца** из 6 општина/градова (Кикинде, Суботице, Чоке, Сомбора, Апатина и Сенте).
- Трећи тренинг је реализован у Градској кући у Зрењанину, 08.09.2015. године, уз присуство **18 представника/ца** 6 општина/градова са територије Средњебанатског управног округа (Зрењанин, Житиште, Сечањ, Нови Бечеј, Нова Црња, Кикинда).
- Последњи, четврти тренинг је одржан 01.12.2015. године, у хотелу «Relaks» у Ковачици, за **14 учесника** из 5 општина/градова са територије Јужнобанатског управног округа (Алибунар, Ковин, Ковачица, Пландиште и Вршац).

У свим активностима укупно је учествовало **69 представника/ца** из 24 општина/градова са територије АПВ.

Евалуација је показала да су учесници семинара задовољни обуком, као и начином извођења тренинга. Сви учесници су одговорили да су њихова очекивања од семинара у потпуности испуњена, и исказали мотивисаност за наставак рада и препоруке за побољшања програма у будућности.

Тренерски тим оценио је да су особе које су присуствовале тренинзима биле добро информисане, отворене за нове приступе у изради буџета и врло мотивисане, како за рад током тренинга, тако и за будуће активности.

Препоруке након одржаног тренинга:

- пратити развој и успешност иницијатива
- пружити подршку општинама у даљем развијању индикатора
- пружити подршку општинама у спровођењу анализе стања у изабраној области
- пружити подршку општинама у праћењу извештеја буџета и родној анализи издвајања и ефеката издвајања, на жене и мушкарце.

Трошкови обука - Активност је реализована путем ЈНМВ: **383.000,00 динара**.

3. ПРОМОТИВНА АКТИВНОСТ

3.1. Дигитализација Базе података

Опис: Постојећа База података о сеоским женама, етно кућама и манифестацијама, коју је Завод за равноправност полова прикупљао, формирао и ажурира од 2008. године, садржи основне податке о женским организацијама у АП Војводини и њиховим капацитетима.

Будући да су ови подаци превазишли потребе Завода у циљу доброг планирања будућих пројеката и идентификовања најбољих тачака интервенције за различите јавне политике, база је иновирана, ажурирана и конципирана као веб портал, тј. као **Информациони центар** под називом «Жене и рурални развој».

Додатно су прикупљене и систематизоване информације које се односе на родну статистику, резултате истраживања, званична документа о положају жена на селу, али и о свим релевантним интересним групама и организацијама које се директно или индиректно баве женама и руралним развојем. Веб портал садржи и корисне линкове о томе шта се на овом плану ради у окружењу, Европи и у свету.

Основни циљ Информационог центра је да корисно и инспиративно омогући контакте, подстакне стварање нових пројеката и убрза развој руралних подручја, унапреди родну равноправност и положај сеоских жена, омогући едукацију и практичну примену стечених знања.

Информациони центар садржи: **базе података** о сеоским женским организацијама, родним механизмима, сеоским манифестацијама и етно кућама, затим **међународна и национална документа** о руралном развоју, **информације** о пројектима, конкурсима, истраживањима, едукацијама, публикацијама и корисним линковима. Сајт, такође, садржи описе промотивних активности са фотографијама и добре праксе институција, предузетница и удружења жена.

Информациони центар намењен је женским организацијама, родним институционалним механизмима, туристичким организацијама, предузетницима/ама, студентима/кињама, истраживачима/цама, медијским радницима/ама итд.

Верујемо да ћемо око овог центра формирати заједницу стручњакиња, предузетница и активисткиња заинтересованих за сарадњу.

Процес дигитализација Базе података у 2015. години обухватио је:

- Израду идејног оквира за базу података и оквира за прикупљање нових, недостајућих података и индикатора, нацрт вебсајта
- Прикупљање и унос недостајућих података
- Техничку реализацију и дизајн вебсајта

Успостаљен је веб портал www.zir.rs

Утрошена средства по програму: 448.475,00 динара

3.2. Стваралаштво сеоских жена у Војводини

Опис: VII Сајам стваралаштва сеоских жена у Војводини одржан је у Бачкој Паланци. Манифестација која од 2008. године окупља сеоска женска удружења у циљу повећања видљивости ове друштвене групе као посебно значајне, а при том веома сиромашне и још увек недовољно познате и признате. Сајам у Бачкој Паланци окупио је више од 170 сеоских женских удружења са територије АП Војводине што јасно указује на константно интересовање за овај облик њихових јавних наступа и презентовања производа старих заната и свих других рукотворина карактеристичних за вишенационалну Војводину. По први пут Сајам је био конципиран тематски и везелно у четири целине:

- традиционални и старински колачи,
- сувенири - *“Мојих руку дело”*,
- ткање и рукотворине и
- органска храна - *“Шанса за све”*

На Сајму су учествовала и 3 гостујућа удружења жена: из Ужица, Словеније и Хрватске. Централни део Манифестације обухватио је изложбу штандова удружења тематски организованих што је допринело и визуелном и концепцијском ефекту. Пратећи програми

манifestације (фолклорни састав ЦТКУ „Коста Абрашевић“, народни војвођански оркестар „Гајде“ - Сима Огњановић и промо материјал о значају и улози жене на селу Јелене Филиповић, успешне градитељке кроз реализацију пројекта „Музеј на отвореном - кућа Савића у Нештину“) представили су град домаћина - општину Бачка Паланка.

Завод је употпунио програм Сајма видео презентацијом “Отворених школа едукације” у области органске производње у Војводини и Изложбом фотопортрета сеоских жена у Војводини.

Циљ: Сајам стваралаштва сеоских жена у Војводини је манифестација која је пре 8 година организована са идејом да стручној и широј јавности представи потпуно непознату друштвену групу жена које, упркос својим способностима, знању и вештинама фигурира на маргинама друштва. Манифестација је увек отворени позив свим релевантним и надлежним актерима у друштву да подрже, свако у домену својих надлежности и могућности, ову друштвену групу жена. Истовремено је и позив сеоским женама да се ослободе патријархалних и свих других ограничења и осавремене своју улогу и у породици и у заједници у којој живе. У међувремену, захваљујући институционалној подршци у Војводини и афирмативним програмима и мерама Покрајинске владе, сеоске жене су изашле из дубоке изолације и постале незаобилазне актерке друштвених збивања. Сајам сваке године има нови циљ да додатно унапреди положај сеоских жена, да подигне њихове производне и сазнајне капацитете.

Сваке године Сајам је нови изазов за жене појединачно и за удружења да представе своје рукотворине и таленте новој средини и да саме упознају живот у другим деловима Војводине, где до тада можда никада нису ни биле.

У сваком случају, овај процес промене статуса сеских жена у активне чланице друштва и нове улоге креаторки развојних политика села је заживео као пример добре праксе у читавом региону.

Реализација програма: 10. октобар 2015. Бачка Паланка, Градски трг општине.

Учествовало: 171 сеоско удружење жена (око 2000 жена) из 41 општине и градова АПВ са својим производима старих заната, рукотворинама, сувенирима и колачима.

Резултат: Манифестација је значајна и специфична зато што је путујућа, и зато што учеснице сваке године упознају други град или општину у АП Војводини, а и саме се представе другим срединама. Значајна је јер се одржава седам година у континуитету, а то значи сталну комуникацију покрајинских институција са удружењима жена, праћење и подстицање њиховог рада, планирање и иницирање нових корака. Такође, сваке године имају прилику да сагледају и упореде сопствене капацитете са свим другим учесницама које наступају. Веома је значајно што смо у претходних седам година успели да заинтересујемо све локалне самоуправе за манифестацију и стваралаштво сеоских жена и обезбедимо њихово партнерство и учешће кроз обезбеђивање превоза за удружења и друге логистичке подршке. На тај начин смо ову манифестацију уврстили у Календар манифестација Војводине као препознатљиву и радо посећену. Сваке године додајемо нове садржаје како би Сајам био иновативан и атрактиван. Ове године смо промовисали пројекат „Органска храна - шанса за све“. Рад са сеоским женама представља једну од водећих и најважних делатности Завода за равноправност полова.

Сарадњом са преко 300 регистрованих удружења сеоских жена кроз едукативни и истраживачки рад, информатичке обуке и обуке за унапређење пословних вештина, Завод настоји да допринесе побољшању положаја и квалитета свакодневног живота жена у сеским срединама, а организовањем Сајма стваралаштва сеоских жена да промовише и повећа видљивост ове друштвене групе, као и њихове многобројне доприносе очувању културе и живота сеоских зеједница Војводине.

Сајамске активности припремају и финансирају Завод и Град домаћин према договореној структури трошкова уз подршку Покрајинског секретаријата за привреду, запошљавање и равноправност полова.

Вредност програма: Активност је реализована путем поступка ЈНМВ – 464.400,00 динара.

4. ПОДСТИЦАЈНЕ АКТИВНОСТИ

4.1. Унапређење економског положаја жена и мушкараца за живот на селу

Опис: Имајући у виду алармантне податке о напуштању војвођанских села, смањењу броја деце у сеоским школама, напуштеним поседима и кућама, Покрајинска влада и надлежне покрајинске институције, Завод за равноправност полова, Покрајински секретаријат за привреду, запошљавање и равноправност полова, Покрајински секретаријат за здравство, социјалну политику и демографију, Управа за имовину АПВ, Фонд за избегла и расељена лица АПВ и Управа за капитална улагања, спровели су стратешки програм повратка младих на село са циљем подстицања развоја руралних средина, побољшања демографске структуре, унапређења економског положаја жена и мушкараца и повећања броја жена власница непокретности.

Реализација програма: У складу са горе наведеним циљевима, креиран је и реализован «Конкурс за доделу бесповратних средстава брачним паровима на територији АПВ за куповину сеоских кућа са окућницом у настојању да потенцијали и капацитети војвођанских села дођу у фокус јавних политика и понуде брачним паровима војвођанска села као могућу дестинацију и место за живот. Један од циљева Конкурса уважио је истраживачке податке Завода за равноправност полова о врло малом броју жена које поседују имовину над кућама и имањима, па је Конкурс био прилика да се куће равноправно укњиже на оба учесника конкурса, чиме жена постаје власница на $\frac{1}{2}$ куће са окућницом.

Конкурс намењен брачним паровима који желе да учествују у ревитализацији војвођанског села и стварају услове за живот својих породица на селу, а да нису власници било какве непокретности, расписан је у новембру 2014. године. Конкурс је трајао до 15. јануара 2015. и до тог рока стигло је укупно **344 пријава**.

Одлуком Управног одбора Завода формирана је Комисија за доделу бесповратних средстава која је, након затварања рока за пријем пријава на Конкурс, прегледала све пријаве, евидентирала достављену документацију, утврдила бодовну листу и након теренског увида у стање некретнина, донела Предлог одлуке. Коначну Одлуку донела је директорка Завода уз сагласност Управног одбора, у складу са Правилником о додели бесповратних средстава брачним паровима на територији АПВ за куповину сеоских кућа са окућницом.

Свечано потписивање уговора за **41 брачни пар** организовано је 15. јуна 2015. у Холу Покрајинске владе. Председник Покрајинске владе др Бојан Пајтић уручио је уговоре добитницима средстава.

Статистички подаци добијени након обраде података показали су да највећи број брачних парова (којима су одобрена средства) има двоје, троје или четворо деце, једна трећина има дипломе више школе или факултета, $\frac{2}{3}$ су обоје запослени, $\frac{1}{3}$ брачних парова преселиће се из града у село. Некретнине за које су одобрена средства у највећем броју налазе се у Бачкој (22), затим у Банату (16), па у Срему (3).

Медији су показали изузетно велико интересовање од прве конференције за медије када је објављен Конкурс. Снимљени су бројни ТВ прилози и интервјуи са породицама које су добиле средства и уселиле се у куће: РТС 1 (Дневник 1, 2, емисија «Знање имање», пољопривредна емисија «Фарма», «Земља хране»), РТВ (Градски програм, Разгледнице, Јутарњи програм, портал), ТВ ПРВА (Ексклузив, емисија «Домаћин»), РТВ Панонија и бројне локалне телевизије и локални портали.

У Ђурђину, у дому породице Дулић, са четворо деце, 29.09.2015. године одржана је прва прес конференција са извештајем о резултатима Конкурса и усељеним брачним паровима. Тада су објављени и подаци о другом Конкурсу и о броју пријава на конкурс.

Укупна средства на име Конкурса: 40.000.000,00 динара

На основу великог интересовања за први «Конкурс за доделу бесповратних средстава брачним паровима на територији АПВ за куповину сеоских кућа са окућницом», Завод је у јулу 2015. године објавио нови Конкурс, делимично иновiran на основу ефеката првог и коментара бројних заинтересованих.

Конкурс је био отворен до 10. септембра 2015. Пријавило се **277 учесника конкурса**. Највећи број пријава стигао је из Бачке Паланке 25, Новог Сада 22, Суботице 20, Сомбора 19 и Зрењанина 17. Управо су набројене општине и градови у којима је највећи број апликаната, али и највећи број добитника/ца средстава био и на првом Конкурсу. Према миграционој статистици укупно 105 парова изразило је жељу да се пресели из града или општине у село.

Комисија за доделу бесповратних средстава по Конкурсу завршила је преглед приспеле документације Учесника конкурса, установила испуњеност услова Конкурса, утврдила бодовну листу, теренски обишла предложене некретнине, затим утврдила и доставила у Завод за равноправност полова Извештаје и Предлог одлуке о додели бесповратних средстава Учесницима конкурса.

III ВИДЉИВОСТ ПРОГРАМА

Сви реализовани програми, активности и догађаји Завода за равноправност полова медијски су промовисани, а све информације у вези са активностима наше установе објављени су на веб страници Завода за равноправност полова (www.ravnopravnost.org.rs) и на званичној интернет презентацији Покрајинске Владе.

Сарадња Завода и локалних и националних (штампаних и електронских) медија, као и веб портала је веома успешна, о чему сведочи документација (press-clipping) о извештавању медија о активностима Завода. Медији који су пратили рад Завода: Дневник, Блиц, 24 сата, Б92, ТВ Прва, РТС, РТВ, Радио Дунав, Канал 9, РТВ Панонија, РТВ Панчево, женски часопис Лиса, часопис Пољосфера, агенције Бета и Срна, лист Панчевац, новине Пољопривредник, Нлас l'udu, Сомборске новине, Суботичке новине, РТВ City и YU Есо (Суботица), РТВ општине Ковачица, Политика онлајн, Курир, и веб портали www.025.info.rs, www.naslovi.net, www.021.rs, www.rtvpanonija.rs, www.rtvok.com, www.radioapatin.com, www.tvapatin.com, www.fonadacija021.rs.

На основу члана 39. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Сл. Гласник РС“ бр. 120/04, 54/07, 104/09 и 36/10) и у складу са Упутством за израду и објављивање информатора о раду државног органа које је донето на основу члана 40. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Сл. Гласник РС“, бр. 68/2010), припремљен је Информатор о раду Завода за равноправност полова за 2015. годину.

Сврха објављивања Информатора је информисање јавности о програмима, активностима, документима и информацијама које поседује или којима располаже Завод за равноправност полова у оквиру свог делокруга рада. Информатор садржи податке који су од значаја за садржину, обим и начин остваривања права заинтересованих лица на приступ информацијама од јавног значаја.

Информатор се објављује у електронском облику на насловној страници интернет презентације Завода за равноправност полова www.ravnopravnost.org.rs

Све публикације, објављене у оквиру издавачке делатности Завода, су према члану 5, 7 и 8 став 5 Закона о обавезном примерку² публикација (Службени гласник Републике Србије, број

² Локални обавезни примерак утврђен је у јуну 2011. године са циљем остваривања права грађана и грађанки на слободан приступ информацијама, знањима и другим интелектуалним добрима, прикупљања и очувања националног, научног и културног наслеђа.

52/11) достављене у штампаном облику јавним библиотекама града: по пет примерака Градској библиотеци у Новом Саду и пет примерака Матици српској у Новом Саду (као и дигиталне копије штампане публикације).

IV ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ

Завод је и у 2015. години, као и претходних година, учествовао у Универзитетском програму радне праксе коју организују Скупштина АП Војводине, Покрајинска влада и Универзитет у Новом Саду, и у оквиру тог програма у периоду од јануара до јула 2015. године у Заводу је стажирала социолошкиња Валентина Секереш.

Директорка и самосталне стручне сараднице Завода су током 2015. године учествовале на конференцијама, састанцима, промоцијама, трибинама, радним групама и кампањама са циљем стручног информисања и едукације, као и представљања свих програмских активности Завода:

- Нови Сад, 16. јануар 2015. године, ИПЦ бесплатно саветовање – Састављање годишњих финансијских извештаја за 2014. годину;
- Нови Сад, 17. јануар 2015. године, ИПЦ бесплатно саветовање – Планирање јавних набавки за 2015. годину и рад у апликативном софтверу за извештавање надлежних институција;
- Ечка, 22-23. јануар 2015. године, Дводневна обука о интегрисању родно одговорног буџетирања у програмску структуру буџета покрајинских органа
- Нови Сад, 2.-4. фебруара 2015. године, бесплатно саветовање Привредног саветника – Годишњи финансијски извештај и обрачун пореза на добит за 2014. годину;
- Сомбор, 23. фебруар 2015. године Прва конференција Женске одборничке мреже Скупштине Града Сомбора
- Нови Сад, Скупштина АПВ, 04. фебруар 2015. године, Представљање модела закона о родној равноправности
- Београд, 2-3. март 2015. године, Конференција парламентарки Југоисточне Европе (у организацији Женске парламентарне мреже Србије и Мисије ОЕБС у Србији)
- Београд, Палата Србије, 6. март 2015. године, Представљање Женске платформе за развој
- Манифестација „Сремски колач“, 7.03.2015.
- Београд, 12.03.2015. године, Регионални састанак организација SEEDEV i OXFAM поводом учења о колективним акцијама и утицају удруживања на јачање руралних заједница, борбу против сиромаштва, оснаживању жена итд. На састанку су презентовани програми Завода за равноправност полова који су показали најбоље резултате у оснаживању жена у Војводини
- Гложан, 16.03.2015. Радионица са удружењима жена „Неопходна знања о родној равноправности“
- Нови Сад, Скупштина АПВ, 30. март 2015. године, Конференција „Европске перспективе развоја родне равноправности“
- Гложан, 4. мај 2015. Радионица са Удружењима жена
- Пореч, Истра, 7-10. мај 2015. године, Сарадња истарске жупаније и Регионалне развојне агенције Бачка – Успостављање дестинацијске менаџмент компаније Дунав
- Нови Сад, Скупштина АПВ, 10. јун 2015. године, трибина „Улога жена у градитељским занатима“
- Нови Сад, 8. септембар 2015. године, ИПЦ саветовање – Измене и допуне Закона о јавним набавкама;
- Зрењанин, 8. септембар 2015. Тренинг за родне локалне механизме „Родно буџетирање“

- Бечеј, Фантаст, 11-12.09.2015. Обука за новинаре/ке „Ефикасније информисање жена о феномену насиља“
- Београд, 12.10.2015. године, Форум за родне политике – Иновативна решења и модели остваривања права на алиментацију (у организацији Фондације Фридрих Еберт). Фондација Фридрих Еберт у оквиру подршке спровођењу Женске платформе за развој Србије иницирао је Форум за родне политике кроз који покреће дијалог и решавање конкретних проблема од значаја за свакодневни живот жена и мушкараца у Србији.
- Нови Сад, 03.11.2015. године, ИПЦ саветовање – Измене ПДВ и новине и актуелности у осталим пореским прописима; Припреме за састављање годишњих финансијских извештаја за 2015. годину за привредна друштва;
- Нови Сад, 04.11.2015. године, ИПЦ саветовање – Нови системи плата и рационализација у Јавном сектору;
- Нови Сад, 13.11.2015. Центар за регионализам, Округли сто „Преговарачка поглавља из угла АПВ – Пољопривредни и рурални развој“
- Нови Сад, 27.11.2015. Центар за регионализам, округли сто „Преговарачка поглавља из угла АП Војводине – Предузетништво, индустријска политика, запошљавање, социјална политика“

АКТИВНОСТ ЗАПОЧЕТА У 2014. ГОДИНИ:

Мапирање података о могућностима и ресурсима подршке женама у сеоским срединама које трпе насиље

Контекст: Завод је у својству носиоца мера специјализованих услуга подршке у оквиру Програма за заштиту жена од насиља у породици и у партнерским односима у АП Војводини за период 2014-2020. године, иницирао активност с циљем повећања знања и разумевања маргинализованих група жена о доступним услугама и њиховим правима. Ту пре свега мислимо на жене на селу, жене са инвалидитетом и Ромкиње. Да би обезбедили систематски и дубљи осврт на маргинализацију као појаву и специфичности партнерског насиља којем су изложене рањиве групе жена, Завод се бавио испитивањем најефикаснијих начина за информисање ових група жена о феномену насиља над женама и мерама заштите, о препрекама да се насиље у породици пријави и тешкоћама у сарадњи са институцијама.

Опис: Истраживање „Мапирање ресурса подршке женама у сеоским срединама које трпе насиље“ започето је 2014. године и завршено током 2015. године. Реализовано је са циљем прикупљања информација и података на основу којих би се креирали програми информисања за сеоске жене, али и они који би јачали локалне капацитете за пружање адекватније подршке женама које трпе насиље. У поступку истраживања акценат је стављен на прикупљање података о регионалним и културолошким разликама сеоских заједница.

Циљеви мапирања: утврдити локалне ресурсе и капацитете који могу допринети превенцији и подршци женама које трпе насиље; мапирати потребе и преференције жена из сеоских подручја када је у питању информисање и подршка, као и идентификовати препреке, али и успешне моделе за подршку женама за излазак из ситуације насиља.

На основу мапирања креиране су **препоруке** за спроводиоце Програма мера у неколико области:

1. рад са локалним актерима како би се њихови капацитети унапредили и више користили за информисање жена у сеоским срединама
2. препоруке за начине али и садржај активности на информисању жена

Подаци су прикупљани квалитативном методом полуструктурираног интервјуа, који је обављен са **представницама 13 женских организација** у Војводини (5 из Бачке, 5 из Срема и 3 из Баната), 10 представница институција које пружају услуге чије су кориснице углавном жене (3 из Панчева, 2 из Бечеја, 2 из Сремске Митровице, 1 из

Бачког Петровца, 1 из Титела) и са **120 жена из Срема, Баната и Бачке**. У мапирање су биле укључене женске организације и представнице институција које пружају услуге женама, односно са којима жене више комуницирају (патронажна служба, вртићи, школе). У овом мапирању пажња је стављена на „посреднике“ између жена из сеоских подручја и институција.

Након обраде упитника за укупно 120 испитаница, закључци о искуствима и потребама сеоских жена у превенцији и заштити од родно заснованог насиља указују да:

- Женама у ситуацији насиља је најзначајнија подршка породице и пријатеља;
- Женама је тешко у малим срединама да говоре о насиљу или да се обраћају институцијама због „срамоте“ али и тога што насилници познају представнике институција;
- Као главни облик заштите жене перципирају полицију;
- Анонимно пријављивање насиља би било најадекватније за сеоске жене;
- Уверење о економском положају или деци као препрекама за излазак из насиља је распрострањено
- У свим случајевима насиља које су испитанице трпеле насилник је користио алкохол
- женске организације нису препознате као оквир пружања подршке женама и генерално нису видљиве у сеоским срединама.

Ниједна испитаница није препознала друге облике заштите осим полиције и Центра за социјални рад нити су информисане о томе на коју врсту заштите имају право, односно шта мере заштите укључују и подразумевају.

Кроз интервјуе са представницама женских организација и локалних институција установљено је да оне нису прошле *ниједну* врсту обуке о родно заснованом насиљу нити су се до сада бавиле било којом врстом рада на оснаживању жена или пружању психолошке подршке.

Испитанице су такође истакле да сматрају да не би могле саме да се носе са ситуацијама насиља у којима би се жене нашле и да би им била потребна подршка институција, али сматрају да би је добиле првенствено од покрајинских институција. Са њима имају контакт и бољу сарадњу него са локалним полицијским станицама или Центрима за социјални рад.

Такође, добру сарадњу имају и са другим удружењима жена у Војводини, што може бити значајан потенцијал за мрежу за хитан смештај жена у ситуацији насиља.

Закључци: Удружења жена на селу, односно активи жена, јесу значајан ресурс за пружање подршке женама у ситуацији насиља, али је неопходно радити на изградњи њихових капацитета, не само у области знања, вештина и информисаности о родно заснованом насиљу него и организацији рада, проширења мрежа, повећаној видљивости, управљању организацијом.

Женска удружења могу првенствено пружати женама психолошку подршку, а мање директном информисању. Женска удружења са више капацитета могу бити подржана за креирање „сигурносних мрежа“ за жене у ситуацији насиља. Такође, могуће је укључити чланице женских удружења у рад СОС мреже како би се оснажиле и добијале адекватне информације.

Препоруке за информисање жена у сеоским подручјима

- Имајући у виду ослањање и контакт жена са члановима породице, посебно децом (старијом од 15 година), информисаност жена и превенцију насиља могуће је подстаћи кроз рад са младима у средњим школама, поготово са младим женама јер би оне биле спремније да пруже подршку другим женама, па и мајкама у ситуацији насиља.
- Потребно је организовати кампању којом би се подигла видљивост СОС телефона;
- Поруке које је потребно комуницирати женама су у вези са разбијањем стереотипа о економској зависности као препреци за излазак из насиља, о неприхватљивости насиља и последицама насиља у породици за децу;
- Кампање је могуће организовати путем друштвених мрежа, лепљењем плаката и дистрибуцијом штампаног материјала, јер жене нису у довољној мери спремне да присуствују јавним догађајима на тему насиља над женама;

Препоруке за јачање капацитета локалних женских организација треба креирати на основу закључка да **женама у ситуацији насиља највише недостаје психолошка подршка која би им олакшала излазак из насиља**. То упућује на потребу тражења модела СОС телефона и контакта са полицијом из другог места у случају хитности.

Активност планирана и финансирана у 2014. години, а коначна реализација спроведена у 2015. години.

V ЗАВРШНИ РАЧУН

ЗА ПЕРИОД ОД 01.01-31.12.2015. ГОДИНЕ

Завод за равноправност полова пословне књиге води у складу са Правилником о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике („Сл. гласник РС“, број 118/13 и 95/2014).

Средства за реализацију програма и пројеката, у складу са делатностима утврђеним Статутом и другим планским документима Завода, обезбеђена су из буџета АП Војводине.

Основни извор прихода утврђен је на основу Покрајинске скупштинске одлуке о буџету Аутономне Покрајине Војводине за 2015. годину усвојене 23.12.2014. године («Сл. лист АПВ», број 53/2014) и Покрајинских скупштинских одлука о ребалансу буџету Аутономне Покрајине Војводине усвојених 07.07.2015. и 07.10.2015. године («Сл. лист АПВ», број 29/2015, 42/2015) на позицији осталих дотација и трансфера.

ПРИХОДИ

Укупни приходи Завода за равноправност полова у 2015. години износе **53.449.557,11** динара:

■ средства намењена за редован рад и програмске активности у износу **12.074.350,00** динара обезбеђена су у буџету АП Војводине,

■ пренета неутрошена средства из буџета АП Војводине у износу од **40.326.996,11** динара.

- 40.000.000,00 динара – средства намењена за реализацију *Јавног конкурса за доделу бесповратних средстава брачним паровима на територији АП Војводине за куповину сеоских кућа са окућницом*, утрошена у 2015. години;
- 326.996,11 динара – преостала средства за редован рад и програмске активности на текућем рачуну Завода код Управе за трезор закључно са 31.12.2014. године, враћена у буџет АПВ у 2015. години.

■ преостала рефундирана средства у износу од **1.048.211,00** динара по основу пројекта Прекограничне сарадње ИПА Мађарска-Србија.

РАСХОДИ

Расходи Завода из пословања у 2015. години износе **53.105.208,79** динара.

Повраћај пренетих средстава из 2014. у 2015. годину у буџет АПВ у износу од **326.996,11** динара.

Укупни расходи у 2015. години износе **53.432.204,90** динара.

Разлика прихода и расхода у 2015. години-суфицит износи **17.352,21** динара.

Завод у 2015. години није имао набавку основних средстава и опреме. Амортизација основних средстава износи **124.760,02** динара.

Бруто зараде запослених исплаћиване су по одредбама Закона о платама у државним органима и јавним службама. Завод за равноправност полова у 2015. години имао је 4 запослене (директорка, самостална стручна сарадница за финансијско-књиговодствене послове, самостална стручна сарадница за односе са јавношћу и самостална стручна сарадница за опште и кадровске послове) и запослено лице на одређено радно време на пословима стручног сарадника за истраживачко-аналитичке послове (9 месеци, 19 дана), на

основу ефективних часова рада за 2015. годину са просечном бруто зарадом од 88.413,34 (нето просечна зарада 61.977,75) динара по раднику.

У 2016. годину пренето је укупно **17.352,21** динара, од тога:

1. неутрошених буџетских средстава у износу **771,21** динара.

771,21 динара се враћа у буџет АП Војводине.

2. неутрошених рефундираних средстава од донације Прекогранична сарадња ИПА Мађарска-Србија у износу **16.581,00** динара, која су уврштена у Финансијски план и програм рада Завода за 2016. годину на програмским активностима.

ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈ О ПЛАНИРАНИМ И РЕАЛИЗОВАНИМ ПРИХОДИМА И РАСХОДИМА ЗА 2015. ГОДИНУ

ПРИХОДИ	ПЛАНИРАНО	РЕАЛИЗОВАНО
ПРИХОДИ ИЗ БУЏЕТА АП ВОЈВОДИНЕ	12,074,350.00	12,073,578.79
ПРЕНОС СРЕДСТАВА ИЗ 2014. ГОДИНЕ НА ДАН 01.01.2015.	40,326,996.11	40,326,996.11
ПРИХОДИ ОД ДОНАЦИЈЕ - Прекогранична сарадња ИПА Мађарска - Србија - Банка Интеза	1,048,211.00	1.031.630,00
УКУПНИ ПРИХОДИ	53,449,557.11	53.432.204,90

ПОВРАЋАЈ БУЏЕТУ АПВ		
Повраћај у буџет АПВ неутрошених средстава из 2014. године	326,996.11	326,996.11
УКУПАН ПОВРАЋАЈ БУЏЕТУ АПВ	326,996.11	326,996.11

РАСХОДИ	ПЛАНИРАНО	РЕАЛИЗОВАНО	ПРЕОСТАО ИЗНОС НА ПОЗИЦИЈАМА
ТЕКУЋИ ИЗДАЦИ			
АКТИВНОСТ 1. Средства за рад органа			
Плате, доприноси и додаци запослених	6,041,711.25	6,041,711.25	-
Остали лични расходи и накнаде	587,695.39	587,695.39	-
Накнада за трошкове превоза на радно место и са радног места	247,130.36	246,418.63	711.73
Накнада трошкова за поклоне деци	26,400.00	26,400.00	-
Накнаде члановима Управног и Надзорног одбора	225,164.54	225,164.54	-
Накнаде члановима/цама Комисије	285,000.00	285,000.00	-
Накнаде члановима/цама Савета за публикавање истраживачких резултата и радова у области родне равноправности	45,000.00	45,000.00	-
Стални трошкови	149,300.00	149,287.37	12.63

Извештај о пословању и завршни рачун Завода за равноправност за 2015. годину

Трошкови угоститељских услуга	18,175.32	18,175.32	-
Трошкови осигурања опреме и запослених	55,961.00	55,961.00	-
Трошкови путовања	10,365.60	10,365.60	-
Услуге по уговору			
<i>Компјутерске услуге</i>	<i>87,920.00</i>	<i>87,920.00</i>	-
<i>Услуге образовања и усавршавања запослених</i>	<i>7,800.00</i>	<i>7,800.00</i>	-
<i>Услуге информисања</i>	<i>121,212.00</i>	<i>121,212.00</i>	-
<i>Стручне услуге</i>	<i>312,830.18</i>	<i>312,830.18</i>	-
Укупно услуге по уговору	529,762.18	529,762.18	-
Текуће поправке и одржавање опреме	24,050.00	24,050.00	-
Материјал			
<i>Канцеларијски материјал и материјал за биодекорацију</i>	<i>54,674.61</i>	<i>54,674.60</i>	<i>0.01</i>
<i>Ситан инвентар</i>	<i>13,934.00</i>	<i>13,934.00</i>	-
Укупно Материјал	68,608.61	68,608.60	0.01
Репрезентација	80,268.75	80,221.91	46.84
Порези, обавезне таксе	2,000.00	2,000.00	-
УКУПНО АКТИВНОСТ 1. Средства за рад органа	8,396,593.00	8,395,821.79	771.21
ПРОГРАМ: Унапређење и заштита људских и мањских права			
ПРОГРАМСКА АКТИВНОСТ: Истраживачке, едукативне, промотивне и подстицајне активности у области равноправности полова			
1. ИСТРАЖИВАЧКЕ АКТИВНОСТИ			
1.1 Публиковање истраживачких резултата и других радова о родној равноправности			
<i>Трошкови прелома, ликовног решења и лектуре публикација</i>	<i>105,000.00</i>	<i>105,000.00</i>	-
<i>Трошкови штампе</i>	<i>230,582.00</i>	<i>230,582.00</i>	-
<i>Трошкови за каталожки запис и идентификацију публикација</i>	<i>9,200.00</i>	<i>9,200.00</i>	-
УКУПНО 1.1 Публиковање истраживачких резултата и других радова о родној равноправности	344,782.00	344,782.00	-
1.2 Ефикасније информисање жена о феномену насиља			
<i>Трошкови обука</i>	<i>276,000.00</i>	<i>276,000.00</i>	-
УКУПНО 1.2 Ефикасније информисање жена о феномену насиља	276,000.00	276,000.00	-

УКУПНО 1. ИСТРАЖИВАЧКЕ АКТИВНОСТИ	620,782.00	620,782.00	-
2. ЕДУКАТИВНЕ АКТИВНОСТИ			
2.1 Обуке за стандардизацију и сертификацију производа жена			
<i>Трошкови обука за 150 жена</i>	<i>395,000.00</i>	<i>395,000.00</i>	-
УКУПНО 2.1 Обуке за стандардизацију и сертификацију производа жена	395,000.00	395,000.00	-
2.2 Обука жена путем „Отворених школа едукације“ у области органске производње			
<i>Трошкови обука</i>	<i>396,000.00</i>	<i>396,000.00</i>	-
<i>Конкурс</i>	<i>2,000,000.00</i>	<i>2,000,000.00</i>	-
<i>Трошкови провизије Банке Интезе</i>	<i>18,311.00</i>	<i>1,730.00</i>	<i>16,581.00</i>
УКУПНО 2.2 Обука жена путем „Отворених школа едукације“ у области органске производње	2,414,311.00	2,397,730.00	16,581.00
2.3 Родни локални механизми			
<i>Трошкови обука</i>	<i>383,000.00</i>	<i>383,000.00</i>	-
УКУПНО 2.3 Родни локални механизми	383,000.00	383,000.00	-
УКУПНО 2. ЕДУКАТИВНЕ АКТИВНОСТИ	3,192,311.00	3,175,730.00	16,581.00
3. ПРОМОТИВНЕ АКТИВНОСТИ			
3.1 Дигитализација базе података			
<i>Трошкови израде идејног оквира, прикупљања и уноса података</i>	<i>240,000.00</i>	<i>240,000.00</i>	-
<i>Техничка реализација и дизајн вебсајта</i>	<i>200,000.00</i>	<i>200,000.00</i>	-
<i>Одржавање и ажурирање базе и веб портала www.ruralwomen.info</i>	<i>8,475.00</i>	<i>8,475.00</i>	-
УКУПНО 3.1 Дигитализација базе података	448,475.00	448,475.00	-
3.2 Стваралаштво сеоских жена у Војводини			
<i>Трошкови организације манифестације</i>	<i>464,400.00</i>	<i>464,400.00</i>	-
УКУПНО 3.2 Стваралаштво сеоских жена у Војводини	464,400.00	464,400.00	-
УКУПНО 3. ПРОМОТИВНЕ АКТИВНОСТИ	912,875.00	912,875.00	-

4. ПОДСТИЦАЈНЕ АКТИВНОСТИ			
Јавни конкурс за доделу бесповратних средстава брачним паровима на територији АП Војводине за купвину сеоских кућа са окућницом			
<i>Трошкови конкурса</i>	<i>40.000.000,00</i>	<i>40,000,000.00</i>	-
УКУПНО 4. ПОДСТИЦАЈНЕ АКТИВНОСТИ	40.000.000,00	40.000.000,00	-
УКУПНИ РАСХОДИ	53,122,561.00	53,105,208.79	17,352.21

НАПОМЕНА:

ПРЕОСТАЛА ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА У ИЗНОСУ ОД 17,352.21 ДИНАРА НА ТЕКУЋИМ РАЧУНИМА ЗАВОДА ЗА РАВНОПРАВНОСТ ПОЛОВА НА ДАН 31.12.2015. ГОДИНЕ РАСПОРЕЂУЈУ СЕ НА СЛЕДЕЋИ НАЧИН:

1. БУЏЕТСКА СРЕДСТВА:

- 771.21 ДИНАРА СЕ ВРАЋА У БУЏЕТ АПВ

2. РЕФУНДИРАНА СРЕДСТВА ОД ДОНАЦИЈЕ/ ПРЕКОГРАНИЧНА САРАДЊА ИПА МАЂАРСКА- СРБИЈА:

- 16,581.00 ДИНАРА ЈЕ ПЛАНИРАНО НА ПРОГРАМСКИМ АКТИВНОСТИМА У ФИНАНСИЈСКОМ ПЛАНУ ЗАВОДА ЗА 2016. ГОДИНУ.

Весна Шијачки
директорка
Завода за равноправност полова